XII C 2596/24, Umowa kredytu walutowego z elementem denominacji, mechanizm ustalania kursu przeliczeniowego oraz skutki potrącenia wierzytelności w relacji konsument-bank. - Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu

LEX nr 4091296

Wyrok

Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 30 września 2025 r.

XII C 2596/24

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SO Ziemowit Barański.

Sentencja

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny w następującym po rozpoznaniu w dniu 2 września 2025 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy z powództwa P. S. przeciwko D. B. P. S. A. z siedzibą w W.- o ustalenie i zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 10 817 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku w punkcie drugim do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu.

Uzasadnienie faktyczne

Powódka P. S. domagała się:

- ustalenia, że umowa kredytu nr (...) z dnia 14 czerwca 2010 r. zawarta przez P. S. i J. M. z D. B. P. S.A., którego następcą prawnym jest D. B. P. S.A. jest nieważna,

- zasądzenia od strony pozwanej D. B. P. S.A. na rzecz powoda kwoty 134 193,24 zł oraz 26 439,98 EUR wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 września 2024 r. do dnia zapłaty.

Nadto domagała się zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego. Zarzuciła, iż wskazane kwoty stanowiły nienależne świadczenia spełnione w wykonaniu nieważnej umowy kredytu denominowanego do EUR. szczegółowa argumentacja k. 4 i nast.

Zarzucając, że umowa nie jest nieważna oraz nie znajdują się w niej jakiekolwiek klauzule abuzywne, w odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. szczegółowa argumentacja: odpowiedź na pozew - k. 98 i nast.,

Sąd ustalił:

W dniu 14 maja 2010 r. powódka i J. MY. złożyły poprzednikowi prawnemu pozwanego wniosek o udzielenie kredytu mieszkaniowego w kwocie 324 000 zł; jako walutę kredytu wskazano EUR.

Wnioskodawczynie podpisały również oświadczenia, że po zapoznaniu się z przedstawionymi przez bank warunkami udzielania kredytu mieszkaniowego zarówno w złotych, jak i w walucie EUR oraz symulacjami wysokości płaconych rat, zarówno w złotych, jak i w ww. walucie obcej są świadome ryzyka kursowego związanego z zaciągnięciem ww. kredytu w walucie obcej mogącego mieć wpływ na wysokość płaconej przez nie raty kredytu w okresie kredytowania i decyduje się na zaciągnięcie kredytu w walucie EURO. (wniosek kredytowy k. 38-42) W dniu 14 czerwca 2010 r. pomiędzy D. B. P. S. A. z siedzibą w W. (kredytodawcą) a powódką i J. M. (kredytobiorcy) została zawarta umowa kredytu nr (...).

Umowa składała się z dwóch części, pierwszej zindywidualizowanej określanej jako "Tabela" i drugiej zawierającej ogólne warunki umowy.

Bank udzielił kredytobiorczyniom kredytu w kwocie 81 690 EUR w celu nabycia nieruchomości kredytowanej na rynku wtórnym (pkt 25, 40 i 45 tabeli umowy). Kredyt miał być spłacony do 4 lipca 2040 r., spłata następowała w miesięcznych ratach równych (pkt 27 i 35 tabeli umowy, § 2 ust. 1 umowy).

Kredyt oprocentowany został według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 5,22% w stosunku rocznym. Stopa zmiennego oprocentowania stanowiła sumę 3-miesięcznej stawki EURIBOR dla EUR i stałej w całym okresie kredytowania marży banku w wysokości 3,30 p.p. (pkt 30 tabeli umowy, § 1.7 umowy).

W tabeli określającej szczegółowe warunki umowy wskazano trzy różne rachunki bankowe, w tym rachunek bieżący kredytobiorczyń, rachunek bieżącej obsługi kredytu i rachunek obsługi wcześniejszych spłat kredytu.

Stosownie do § 2.3.1 umowy, Spłata Kredytu wraz z Oprocentowaniem Kredytu i innymi należnościami Banku powstałymi w związku z zawarciem Umowy Kredytu następuje poprzez obciążenie, w Dacie Wymagalności, Rachunku Bieżącego kwotą Raty i innych należności oraz poprzez przelew tych środków na Rachunek Bieżący Obsługi Kredytu. Jeżeli Rachunek Bieżący prowadzony jest w złotych, to w przypadku Kredytu walutowego należności Banku, wyrażone w walucie Kredytu, Bank pobiera poprzez obciążenie Rachunku Bieżącego kwotą w złotych, stanowiącą ich równowartość. Równowartość kwoty w złotych ustala się według kursu sprzedaży waluty obcej, obowiązującego w Banku na podstawie Tabeli Kursów, na dwa Dni Robocze przed Datą Wymagalności każdej należności Banku.

Za zgodą banku Kredytobiorca może dokonywać spłat kredytu walutowego także w inny sposób, w szczególności dokonać spłaty w innej walucie, niż Waluta Kredytu. Jeżeli splata Rat Kredytu nastąpi w innej walucie niż waluta Kredytu, wówczas kwota wpłaty zostanie przewalutowana najpierw na złote po kursie kupna tej waluty, a następnie na walutę Kredytu po kursie sprzedaży, przy zastosowaniu kursów obowiązujących w Banku na podstawie Tabeli Kursów.

Kredytobiorca zobowiązuje się zapewniać środki na rachunku bieżącym w wysokości pokrywającej wszystkie należności banku najpóźniej w dniu poprzedzającym datę wymagalności. Jeżeli w dacie wymagalności brak jest dostępnych na rachunku bieżącym

środków pozwalających pokryć wszystkie wymagalne roszczenia banku z tytułu umowy kredytu to obciążenie rachunku bieżącego przez bank w celu zaspokojenia wszystkich każdocześnie wymagalnych wierzytelności banku może nastąpić później (§ 2.3.4 umowy).
Kredytobiorca może spłacić kredyt w całości lub w części przed datą wymagalności poszczególnych rat na rachunek obsługi wcześniejszych spłat. W razie wpłaty na rachunek bieżącej obsługi kredytu kwoty stanowiącej częściową spłatę kredytu zastosowanie znajduje pkt 6.5 Regulaminu kredytowego. Rachunek Obsługi Wcześniejszych Spłat nie jest oprocentowany (§ 2.4.1 umowy).
Wcześniejsza spłata kredytu walutowego powinna zostać dokonana w złotych, wówczas wpłacona kwota zostanie przeliczona na walutę kredytu przy zastosowaniu kursu sprzedaży waluty kredytu obowiązującego w banku na podstawie tabeli kursów w dacie spłaty. Za zgodą banku wcześniejsza spłata kredytu walutowego może zostać dokonana w walucie kredytu (§ 2.4.4 umowy).
W przypadku kredytu w walucie obcej, kredytobiorca oświadcza, iż jest świadomy dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, w jakiej został udzielony kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty kredytu w walucie kredytu jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt, ulegnie zmianie. Kredytobiorca oświadczył, iż jest świadomy dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu oprocentowanego zmienną stopą oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany stopy referencyjnej lub stopy bazowej, kwota naliczanego oprocentowania kredytu ulegnie zwiększeniu (§ 6 umowy).
Kursy wymiany walut w Tabeli Kursów ustalane są przez Bank w każdym Dniu Roboczym w oparciu o średni kurs z rynku walutowego (FOREX), ustalany najpóźniej do godziny 9.30 czasu obowiązującego w Polsce ("Kurs Bazowy"). Kurs kupna ustalany jest w oparciu o wzór: Kurs Kupna = 2*Kurs Bazowy/ (2+Spread Walutowy wyrażony w procentach), a kurs sprzedaży w oparciu o wzór: Kurs Sprzedaży = Kurs Bazowy + (Spread Walutowy wyrażony w procentach*Kurs Kupna)/2. Spread Walutowy wyrażony w procentach jest równy stosunkowi spreadu walutowego (stanowiącego różnicę pomiędzy kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej określanych w Tabeli Kursów ("Spread Walutowy")do kursu kupna i jego wartość może ulec zmianie w drodze jednostronnego oświadczenia Banku na zasadach określonych w 6.4 umowy. Wartość Spreadu Walutowego wyrażonego w procentach na dzień zawarcia Umowy wynosi dla waluty Euro: 7,25% (6.3 umowy).
Bank jest uprawniony do zmiany - nie częściej niż raz w miesiącu kalendarzowym - wysokości Spreadu Walutowego wyrażonego w procentach na podstawie przesłanek określonych w punkcie 4.7. Regulaminu Produktowego, o wartość wyrażonej w punktach procentowych zmiany określonych w tym postanowieniu podstaw (6.4 umowy).
Kredytobiorcy potwierdzili odbiór regulaminu i uznali go za wiążący we wszystkich sprawach nieuregulowanych umową (§ 7.3 umowy).
Sposób wypłaty kredytu został przewidziany w Regulaminie. Kwota kredytu miała być wypłacona w złotych. W takiej sytuacji Bank miał dokonać przewalutowania według kursu obowiązującego w Banku na podstawie Tabeli Kursów, właściwego dla danego rodzaju transakcji. Za zgodą Banku, kredytobiorca mógł złożyć dyspozycję wypłaty kredytu w innej

walucie niż złoty (3.2.3 Regulaminu). (umowa kredytu wraz z załącznikami k. 38-47, regulamin k. 54-57) Kredytobiorczynie złożyły dyspozycję wypłaty kredytu. Kredyt uruchomiono 22 czerwca 2010 r.:
- kwota 67 883,78 EUR, tj. 264 000,02 zł, w przeliczeniu po kursie kupna walut określonego w Tabeli kursów, opisanej w dokumentacji kredytowej, dla waluty EUR z dnia 22 czerwca 2010 r., tj. 3,8890),
- kwota 13 806,22 EUR, tj. 53 692,39 zł, w przeliczeniu po kursie kupna walut określonego w Tabeli kursów, opisanej w dokumentacji kredytowej, dla waluty EUR z dnia 22 czerwca 2010 r., tj. 3,8890).
W wyniku wykonania umowy kredytu spłacono na rzecz banku 134 193,24 zł oraz 26 439,98 EUR. (zaświadczenia banku k. 78-88, zlecenie wypłaty kredytu k. 139, potwierdzenia złożenia dyspozycji przelewu k. 140-141, wyciąg k. 142-159, historia rachunku, k. 189-190) Aneksem nr 2 zawartym 9 maja 2018 r. zwolniono J. M. z długu powstałego w związku z udzielonym przez bank kredytem. Ostateczna data spłaty została ustalona na 4 lipca 2040 r. (Aneks nr 2 k. 65) Powódka i J. M. w dniu 22 maja 2018 r. zawarły umowę odpłatnego zniesienia współwłasności nieruchomości nabytej za środki pochodzące z kredytu. Przy rozliczeniu uwzględniono zadłużenie wynikające z kredytu. (umowa odpłatnego zniesienia współwłasności k. 66-69) Pismem z dnia 2 września 2024 r. powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wezwała pozwaną do zapłaty kwot 134 193,24 zł i 26 439,98 EUR. Powódka powołała się na nieważność zawartej umowy kredytowej. Pismo doręczono 2 września 2024 r. (wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania i doręczenia k. 70-74) Powódka i J. M. w dniu 30 września 2024 r. zawarły umowę cesji. J. M. przelała na rzecz powódki wierzytelności przysługujące jej względem banku, a wynikające z umowy kredytowej. (cesja, k. 75) Pozwany Bank pismem z dnia 6 marca 2025 r. wezwał powódkę do zapłaty kwoty 317 692,41 zł w związku z powoływaniem się przez powódkę na nieważność umowy.
W odpowiedzi powódka wskazała, że wezwanie jest przedwczesne, bezpodstawne i pozorne. (wezwanie do zapłaty, k. 182, odpowiedź na wezwanie do zapłaty, k. 183) Pismem z dnia 12 czerwca 2025 r. powódka złożyła stronie pozwanej oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługujących pozwanemu bankowi w wysokości 317 692,41 zł tytułem roszczenia o zwrot kwoty wypłaconej w wykonaniu nieważnej umowy kredytu z przysługującymi jej wierzytelnościami w kwocie:
- 3 902,78 EUR ze skutkiem na dzień 29 marca 2025 r. tytułem roszczenia o zwrot spłaty rat kredytu pobranych nienależnie przez bank w wykonaniu nieważnej umowy w okresie od 4 czerwca 2024 r. do 4 marca 2025 r.,
- 8 025,02 zł ze skutkiem na dzień 24 marca 2025 r. tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwoty 134 193,24 zł za okres od 12 września 2024 r. do dnia potrącenia 24 marca 2025 r.,
- 1 580,97 EUR ze skutkiem na dzień 24 marca 2025 r. tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwoty 26 439,98 EUR za okres od 12 września 2024 r. do dnia potrącenia 24 marca 2025 r.,

- 134 193,24 zł ze skutkiem na dzień 24 marca 2025 r. tytułem roszczenia o zwrot spłaty rat kredytu pobranych nienależnie przez bank w wykonaniu nieważnej umowy w okresie od 4 sierpnia 2010 r. do 7 lutego 2019 r.,
- 26 438,98 EUR ze skutkiem na dzień 24 marca 2025 r. tytułem roszczenia o zwrot spłaty rat kredytu pobranych nienależnie przez bank w wykonaniu nieważnej umowy w okresie od 5 czerwca 2017 r. do 6 maja 2024 r.

Dalej w piśmie wskazano, że na skutek potrącenia wierzytelność powódki umarza się w całości, a wierzytelność Banku pozostaje nieumorzona w kwocie 41 936,96 zł. (oświadczenie o potrąceniu, k. 169-170)

Uzasadnienie prawne

Sąd zważył:

Powództwo nie jest zasadne, ponieważ umowa jest ważna.

Ustalenia Sądu wynikają głównie z niekwestionowanych co do wiarygodności przez kogokolwiek w niniejszej sprawie dowodów z dokumentów, a w dalszej mierze z przesłuchania powódki, przy czym w tym zakresie stwierdzić należy, że:

- istotnym elementem zeznań powódki jest to, że wynika z nich brak indywidualnej negocjacji kluczowych postanowień umowy.
- zeznania powódki w pozostałym zakresie mają niewielką wartość w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i istotnych ustaleń z nich w zasadzie nich nie uczyniono.

Pominięto dowód z zeznań świadków, bowiem fakty na jakie świadkowie mieliby zeznawać w niniejszej sprawie pozostawały bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Świadkowie - pracownicy banku - nie uczestniczyli bezpośrednio w obsłudze powodów, a oferta banku czy sposób ustalenia kursów walut w Tabeli kursów były irrelewantne dla niniejszej sprawy.

Opinia biegłego w żadnej mierze do rozstrzygnięcia nie była przydatna, bo w sprawie nie było kwestii wymagających oceny z perspektywy wiedzy specjalnej, dowód taki więc pominięto (art. 235^2 § 1 pkt 2 w zw. z art. 278 § 1 (a contrario) kpc.

Zakwestionowane przez powódkę klauzule umowne nie są w ocenie Sądu postanowieniami niedozwolonymi w rozumieniu art. 385^1 k.c., a w konsekwencji nie mamy do czynienia z sytuacją, w której powinny zostać wyeliminowane z umowy, co mogłoby spowodować jej nieważność. Kolejno wskazać należy, że:

1. Umowa nie jest bezwzględnie nieważna, ponieważ zawiera wszystkie wymagane w dacie jej zawarcia elementy umowy kredytu, jakie winna ta umowa zawierać w świetle art. 69 ustawy - prawo bankowe. Ustawodawca nie wyklucza i nie wykluczał w dacie zawarcia umowy zawierania umów kredytów walutowych lub denominowanych.
2. Oczywiście nie budzi wątpliwości, że umowa musi być poddana kontroli z perspektywy ewentualnego abuzywnego charakteru jej postanowień, bowiem powódka zawarła umowę kredytu w celu nabycia mieszkania dla własnych celów mieszkaniowych. Kwestionowane przez powódkę postanowienia z części ogólnej (II) umowy oraz z regulaminu produktowego nie są też niewątpliwie elementem indywidualnego uzgodnienia, pochodzą bowiem wyłącznie od przedsiębiorcy, a powódka przystąpiła do umowy na zasadzie adhezji.
3. Wbrew jednak narracji powódki zaprezentowanej w uzasadnieniu pozwu mamy do czynienia z sytuacją, w której co do zasady pozwany bank pozbawiony był luzu decyzyjnego

w zakresie ustalania wysokości własnego zobowiązania, jak i w zakresie określenia wysokości zobowiązania powódki do spłaty.
4. Kredyt udzielony powódce ma charakter kredytu walutowego z elementem denominacji. Kwota kredytu jest jednoznacznie określona w walucie EUR, jednak w świetle cytowanych wyżej postanowień umowy (pkt 40 indywidualnych warunków kredytu) oraz regulaminu produktowego (3.2.3) - kredyt miał być wypłacany w złotych.
5. Powyższe jednak nie oznacza, że sama w sobie ta konstrukcja mogłaby jakkolwiek naruszać interesy powódki. Owszem, interesy powódki naruszałaby wówczas, gdyby na podstawie umowy powódka działając starannie i w oparciu o uzyskane informacje nie była w stanie ustalić, jaka suma kredytu powinna jej zostać rzeczywiście wypłacona. Tymczasem postanowienia części II umowy, w tym w szczególności od 6.3 do 6.4 w sposób jednoznaczny, a w każdym razie w ocenie Sądu wystarczający z punktu widzenia uprawnień powódki i każdego przeciętnego konsumenta określają sposób wyznaczania kursu waluty kredytu. Określają one mianowicie, że kurs wyznaczany będzie w oparciu o kurs bazowy wyznaczany do określanej godziny, źródłem kursu będzie rynek FOREX, dalej - umowa zawiera konkretny wzór i określenie wprost w sposób jednoznaczny poziomu spreadu walutowego. Tak skonstruowany mechanizm pozbawia w istocie bank uprawnień do dowolnego, czy też swobodnego kształtowania kursów. Z perspektywy ochrony interesu przeciętnego konsumenta mechanizm ten jest też w pełni wystarczający do ustalenia, w jakiej wysokości powinien uzyskać wypłatę kredytu i w pełni pozwala na weryfikację, czy wypłata kredytu nastąpiła we właściwej wysokości.
6. Można oczywiście próbować argumentować, że postanowienia regulujące sposób określenia wysokości kursu są w dalszym ciągu niejasne zważywszy np. że nie określono w nich dokładnego miejsca publikacji kursu bazowego czy też że przeciętny konsument mógłby mieć trudność z odnalezieniem danych źródłowych pozwalających na jego określenie. Niemniej w ocenie Sądu z punktu widzenia konsumenta modelowego i przeciętnie starannego mamy w niniejszej sprawie do czynienia z realną możliwością ustalenia wysokości kursu przeliczeniowego w oparciu o obiektywne kryteria i tak opisany mechanizm wyznaczenia wysokości kursu nie daje luzu decyzyjnego bankowi, a tym samym nie prowadzi w żaden sposób do naruszenia interesu konsumenta. Ocena przeciwna prowadziłaby do wniosku, że w istocie nigdy nie będzie możliwe
7. Do naruszenia interesu konsumenta mógłby natomiast w ocenie Sądu prowadzić ust. 6.4. umowy w zw. z ust. 4.7 regulaminu produktowego, albowiem ten uprawnia bank do jednostronnej zmiany wysokości spreadu walutowego. Niemniej w ocenie Sądu tak skonstruowane postanowienie może zostać ocenione samodzielnie, podobnie jak każde inne postanowienie umowy o charakterze ubocznym. Uprawnienie przedsiębiorcy do jednostronnej zmiany parametru umownego limitowane w pewnym zakresie, lecz niewystarczająco dookreślone, może być traktowane jako abuzywne. Natomiast w ocenie Sądu jest to postanowienie, które może być traktowane jako normatywnie samoistne. W odróżnieniu od spotykanych niekiedy w umowach kredytu podobnych klauzul pozwalających na dowolną zmianę poziomu oprocentowania kredytu, które trudno wyeliminować z umowy samodzielnie, bowiem prowadziłyby do przekształcenia kredytu ze zmiennym oprocentowaniem w umowę kredytu o stałym poziomie oprocentowania, to klauzula

umożliwiająca w limitowanych odstępach czasowych na zmianę poziomu spreadu walutowego - może być z umowy wyeliminowana bez konsekwencji w postaci istotnej zmiany mechanizmu wykonania umowy i bez jakiejkolwiek zmiany jej charakteru. Zmienność bowiem poziomu spreadu walutowego nie jest immanentnym składnikiem umowy kredytu walutowego czy też kredytu denominowanego.

8. W tej sytuacji w ocenie Sądu mamy do czynienia z takim stanem rzeczy, w którym w analizowanej umowie mechanizm wyznaczenia kursu przeliczeniowego dla waluty kredytu w sytuacji wykonywania umowy kredytu w walucie polskiej nie ma charakteru dowolnego, a tym samym ta regulacja umowna nie prowadzi do rażącego ani jakiegokolwiek naruszenia interesu konsumenta, nie konstruuje nieuzasadnionej przewagi przedsiębiorcy nad konsumentem i nie prowadzi do naruszenia dobrych obyczajów.

9. Dodać należy, iż w przypadku niniejszej umowy eliminacja postanowienia uprawniającego bank do jednostronnej modyfikacji poziomu spreadu walutowego nie spowoduje, że w jakimkolwiek stopniu ulegną zmianie rozliczenia stron, bowiem przecież spread ów nie uległ zmianie (co poza sporem - objęte twierdzeniami pozwanego niezaprzeczonymi przez powódkę) w toku całej realizacji umowy. Wypłata zatem kwoty kredytu nastąpiła w taki sposób, że parametry użyte do wyliczenia sumy w złotówkach była dla powódki całkowicie przejrzyste, a jednocześnie nie mogło w świetle umowy nawet dojść w istocie rzeczy na etapie wykonania umowy do zmiany tego parametru w sposób naruszający interes powódki.

10. Z tych samych względów, nie ma także mowy o tym, że przyjęty w umowie sposób spłaty kredytu określony w ust. 2.3. umowy prowadzi do naruszenia interesów powódki czy jest sprzeczny z dobrymi obyczajami. Wymieniony w 36-38 indywidualnych warunków umowy zestaw rachunków bankowych do obsługi kredytu umożliwiał powódce - i taki był domyślny sposób spłaty kredytu - jego spłatę bezpośrednio w walucie kredytu. W ten sposób wyłącznie fakultatywny charakter przeliczeń kursowych powoduje, że nawet gdyby przyjmować niedozwolony charakter mechanizmu ustalania kursów walutowych do tych przeliczeń, to jego stosowanie w umowie nie sposób oceniać jako rażąco naruszające interes konsumenta. Tymczasem w ocenie Sądu mechanizm ustalania kursów określony w umowie jest wystarczająco przejrzysty, co omówiono już wyżej.

11. Dodatkowo - podstawowy sposób realizacji umowy poprzez spłatę kredytu w walucie EUR i wyłącznie fakultatywne wykorzystanie mechanizmu przeliczeń kursowych stosowanego przez bank chroni interes powódki i powoduje, że nawet jednostkowe zastosowanie tego mechanizmu jest zależne wyłącznie od jej woli. W efekcie nie sposób mówić o rażącej niekorzystności tego mechanizmu. In concreto nie sposób mówić o sytuacji, o jakiej mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości wydanym 21 września 2023 r. w sprawie C 139-22. Mianowicie, cały przyjęty w umowie mechanizm spłaty kredytu uznać należy za uczciwy, nie można bowiem mówić o sytuacji w której mogłoby dojść do naruszenia, a tym bardziej rażącego naruszenia interesów konsumenta, o ile domyślnym i zdefiniowanym w umowie sposobem wykonania umowy jest zapłata rat na rachunek walutowy i taki mechanizm powódka wykorzystywała, zaś jedynie alternatywnym sposobem jest spłata kredytu z rachunku zlotowego z wykorzystaniem przeliczenia kursowego, co do którego nie mamy do czynienia z naruszeniem interesu konsumenta, bo sposób wyliczenia kursu przeliczeniowego jest dostatecznie określony w umowie.

12. Co więcej, za traktowaniem takiego układu postanowień w umowie jako uczciwego z punktu widzenia ochrony interesu konsumenta, przemawia okoliczność, że w momencie dokonywania spłaty raty kurs przeliczeniowy (nie tylko mechanizm jego wyznaczenia, ale już sam kurs) pochodzący z daty dwa dni wcześniejszej jest już konsumentowi znany, a tym samym konsument ma możliwość stwierdzenia, czy bardziej korzystny będzie dla niego mechanizm rozliczenia polegający na nabyciu we własnym zakresie waluty EUR i spłacie w tej walucie, czy też bardziej korzystny będzie dla niego mechanizm pobrania środków w walucie PLN. Wyraźnie podkreślić należy, że sposób postępowania powódki w wykonaniu zawartej umowy prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż z perspektywy powódki umowa była w tym zakresie zrozumiała i powódka wykonywała tę umowę dokonując od 2017 r. spłaty kredytu w walucie kredytu.
13. Jedynie postanowienie umowy z ust. 2.4.4 dotyczące wcześniejszej spłaty kredytu wprost przewiduje spłatę w złotych, może być uznane za abuzywne.
14. Nie sposób jednak przyjmować, by istotne z punktu widzenia ważności umowy znaczenie miały mieć miejsce postanowienia w istocie uboczne, wprowadzające mechanizm przeliczenia kursowego w razie wcześniejszej spłaty kredytu, złożenia oświadczenia o potrąceniu (2.1.7. umowy kredytu) czy też w razie zawarcia aneksu dotyczącego przewalutowania (2.2.3). Niezależnie od oceny, czy postanowienia te są niedozwolone, mamy do czynienia z postanowieniami w żaden sposób nie rzutującymi na ważność umowy, wszak zarówno bez postanowień dotyczących sposobu rozliczeń przy ewentualnym potrąceniu, jak też metody działania przy zawieraniu aneksu w zakresie przewalutowania umowa jest w pełni wykonalna a postanowienia te nie rzutują na jej zasadniczo uczciwy charakter.
15. Całość powyższego wywodu prowadzi do wniosku, że umowa kredytu podważana przez powódkę nie ma w zakresie postanowień kwestionowanych przez powódkę nieuczciwego charakteru i w konsekwencji powyższego nie można przypisać jej nieważności. Wywody zaś w uzasadnieniu pozwu wydają się być niezupełnie powiązany z rzeczywistym stanem faktycznym sprawy.
16. Jakkolwiek powódka w zasadzie nie poświęca powyższej kwestii uwagi w uzasadnieniu pozwu, to uzupełniająco jedynie wskazać należy, iż w ocenie Sądu powódka jednoznacznie zarówno na etapie wnioskowania o kredyt (czemu nie zaprzeczyła, a co wynika z twierdzeń odpowiedzi na pozew) oraz na etapie zawierania umowy potwierdziła, iż udzielono jej informacji dotyczących ryzyka związanego ze zmianą kursów waluty EUR, w tym symulacjami wysokości płaconych rat zarówno w walucie w jakiej uzyskuje dochód, jak w walucie obcej oraz symulacjami kwot i kosztów kredytu wg aktualnych kursów walut stosowanych przez bank oraz kosztów w przypadku niekorzystnej zmiany kursów i spreadu walutowego.
17. Wyraźnie wskazać należy, że powódka złożyła stronie pozwanej oświadczenie, że mechanizm kredytu i ryzyka z nim związane są dla niej zrozumiałe i są przez nią akceptowane. Kwestia ta również zatem nie może stać się przesłanką do przyjęcia, iż umowa kredytu miałaby mieć nieuczciwy charakter i do uznania jej za nieważną.
18. Mając powyższe okoliczności na uwadze ocenić należy, że dochodzone przez powódkę roszczenia nie mogły być uwzględnione. Nawet, jeśli jednostkowe postanowienia umowy

(uprawnienie przedsiębiorcy do zmiany wysokości spreadu) mogłyby zostać uznane za niedozwolone, to nie rzutuje to w ocenie Sądu na możliwość wykonania umowy. Nie sposób uznać, że umowa jest nieważna, a spełnione na jej podstawie świadczenia nienależne. Z tych przyczyn powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji.

19. Na marginesie zaznaczyć należy, że nawet gdyby uznać umowę za nieważną, to i tak uwzględnieniu podlegałoby tylko żądanie ustalenia, a żądanie zapłaty należałoby oddalić.

20. Powódka domagała się kwot 134 193,24 zł oraz 26 439,98 EUR, które niewątpliwie zapłaciła na rzecz pozwanej w wyniku wykonania umowy kredytu. Z uwagi na powyższe, pierwotnie istniałaby podstawa do zasądzenia tej kwoty na rzecz powódki.

21. Jednakże w toku postępowania powódka złożyła stronie pozwanej materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu. W piśmie tym wskazała, że w wyniku potrącenia jej wierzytelność ulega umorzeniu w całości, natomiast wierzytelność Banku pozostaje nieumorzona w kwocie 41 936,96 zł.

22. W ocenie Sądu, dla skuteczności potrącenia nie ma znaczenia, że strona pozwana nie zgłosiła w toku postępowania procesowego zarzutu potrącenia. Zgodnie z art. 498 § 1 k.c., potrącenie materialnoprawne dokonane w formie jednostronnego oświadczenia dłużnika powoduje automatyczne umorzenie wierzytelności, nawet jeżeli druga strona nie zgłosi zarzutu w toku procesu. Oznacza to, że powódka skutecznie wyłączyła możliwość egzekwowania od niej roszczenia w zakresie kwot, których dotyczyło oświadczenie o potrąceniu.

23. Skutkiem dokonania potrącenia jest to, że powódka sama decyduje o wygaśnięciu swojego świadczenia wobec Banku i jednocześnie ogranicza możliwość dochodzenia tych kwot przed sądem. W konsekwencji, w świetle złożonego oświadczenia o potrąceniu, nie zachodziła podstawa do zasądzenia jakiejkolwiek kwoty na rzecz powódki. Roszczenie pieniężne o zapłatę zostało w praktyce wyeliminowane przez samoistną czynność powódki, niezależnie od tego, czy pozwany zgłosiłby zarzut potrącenia procesowo.

24. Złożenie materialnoprawnego oświadczenia przez powódkę skutkuje także tym, że wierzytelność Banku pozostaje częściowo nieumorzona - w kwocie 41 936,96 zł - co oznacza, że jakiekolwiek roszczenie powódki w zakresie żądanych kwot (134 193,24 zł oraz 26 439,98 EUR) stało się bezprzedmiotowe. Nie można było więc zasądzić dochodzonych kwot, gdyż skuteczne potrącenie materialnoprawne zrealizowane przez powódkę samoistnie wyłączyło jej prawo do otrzymania tych środków.

25. W konsekwencji, nawet przy założeniu, że umowa jest nieważna, nie zachodziłaby podstawa do zasądzenia jakiejkolwiek kwoty na rzecz powódki, a Sąd oddaliłby w całości żądanie zapłaty. Skoro powódka nie cofnęła pozwu w tej części, to w efekcie i tak przegrałaby w zakresie roszczenia o zwrot świadczeń.

26. Przegrywając proces powódka powinna zwrócić koszty procesu stronie pozwanej, o czym orzeczono w punkcie II sentencji. W poczet kosztów zaliczyć należy wynagrodzenie adwokackie z tytułu reprezentacji pozwanego w procesie wynoszące 10 800 zł oraz opłatę 17 zł od pełnomocnictwa procesowego.